

*Anna Ostrowska**

PRAWNO-ADMINISTRACYJNE BARIERY BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH W POLSCE

1. WPROWADZENIE

Poszukiwanie i rozwój alternatywnych źródeł energii to priorytet europejskiej polityki energetycznej. Na płaszczyźnie politycznej wyrazem tego są dwa dokumenty unijne: „Biała księga - Energia dla przyszłości: odnawialne źródła energii” przyjęta w dniu 11 listopada 1997 r. oraz „Dyrektywa z 27 września 2001 r. w sprawie promocji energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych na wewnętrznym rynku energii elektrycznej”.

Celem powstania tych dokumentów jest, mówiąc najkrócej, osiągnięcie bezpieczeństwa energetycznego krajów Unii Europejskiej poprzez zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie paliwowo-energetycznym Unii. Biała Księga wyznaczyła przy tym cel minimum – 12% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w ogólnym bilansie energetycznym krajów Unii.

Jednym z najefektywniejszych sposobów pomnażania źródeł energii w Polsce mogą być biogazownie rolnicze, choć zważywszy na tempo, w jakim obecnie powstają, droga do tego wydaje się daleka.

2. KORZYŚCI Z INWESTOWANIA W ROZWÓJ BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

Polskie prawo nie zawiera legalnej definicji biogazowni rolniczej, jednakże do podstawowego dla polskiego sektora energetycznego aktu prawnego, to jest do wielokrotnie nowelizowanej ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne¹, wprowadzono pojęcie biogazu rolniczego², którym, w myśl art. 3 pkt. 20a, jest paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej

* Dr, Katedra Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji, Uniwersytet Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie.

¹ Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm., zwana dalej Prawo energetyczne.

² Art. 3 pkt 20a Prawa energetycznego dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d) ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr

surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Mając na uwadze powyższe, biogazownię rolniczą można określić jako kompleks obiektów budowlanych i urządzeń przeznaczonych do przetwarzania wymienionych surowców w biogaz.

W kampaniach promocyjnych na rzecz budowy biogazowni wymienia się liczne korzyści wynikające z tego rodzaju inwestycji. Niewątpliwie produkcja alternatywnej energii w postaci biogazu zwiększa bezpieczeństwo energetyczne kraju. W epoce zwiększającego się w błyskawicznym tempie zapotrzebowania na energię każde źródło energii alternatywnej, niezależniąc odbiorców choć w pewnym niewielkim stopniu od dostarczycieli energii konwencjonalnej, może być dobrem pierwszej potrzeby. Biogazownie mogą być też antidotum na coraz częstsze przerwy w dostawach energii elektrycznej na skutek awarii infrastruktury energetycznej spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Ponadto uzyskiwanie energii w biogazowni jest tańsze niż uzyskanie energii konwencjonalnej produkowanej z paliw kopalnych.

Jak wskazują doświadczenia Niemiec czy Chin, poza zasadniczym celem, czyli osiągnięciem stabilności energetycznej, powstawanie biogazowni rolniczych stwarza szansę na zapewnienie zbytu dla roślin energetycznych i zagospodarowanie pozostałości produkcji rolno-spożywczej, co w perspektywie zwiększy rentowność produkcji rolniczej.

Biogaz jest również alternatywą dla innego niekonwencjonalnego źródła energii, a mianowicie energii produkowanej w elektrowniach wiatrowych. Przewaga biogazowni nad elektrowniami wiatrowymi, których efektywność zależy w głównej mierze od czynników atmosferycznych, tkwi w stabilności produkcji biogazu.

3. UWARUNKOWANIA BUDOWY BIOGAZOWNI ROLNICZYCH WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW O OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM

Budowa biogazowni rolniczej to nie lada wyzwanie dla inwestora. Abstrahując od wysokich kosztów realizacji tej inwestycji oraz społecznego oporu wobec jej funkcjonowania (powszechnie kojarzy się z emisją nieprzyjemnych

21, poz. 104) oraz zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 205, poz. 1208).

zapachów), barierę stanowi administracyjna strona procesu inwestycyjno – budowlanego. W związku z tym, iż biogazownia to kompleks, w skład którego wchodzi obiekty budowlane, jej powstanie obwarowane jest licznymi wymaganiami formalnoprawnymi, wynikającymi z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³ oraz ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁴.

Decydując się na inwestowanie w odnawialne źródła energii, inwestor musi być świadomy konieczności uzyskania szeregu pozwoleń, uzgodnień, opinii i innych aktów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, ochrony przyrody czy prawa budowlanego już na etapie poprzedzającym rozpoczęcie realizacji biogazowni.

Podmioty zainteresowane inwestowaniem w biogazownie rolnicze apelują w związku z tym o zmiany przepisów prawnych, zmierzające do skrócenia i uproszczenia procedur administracyjnych zezwalających na budowę biogazowni, określając obecny stan prawa w tym zakresie jako swoistą „drogę przez mękę”.

Sporo w tym przesady, jeżeli zważyć, że większość z tych wymogów prawnych muszą spełnić także inwestorzy chcący wznieść budynek mieszkalny jednorodzinny. Uproszczenie i skrócenie administracyjnej strony procesu budowlanego łączy się z reguły z ograniczeniem praw osób trzecich, tj. „sąsiadów” inwestora. W przypadku biogazowni byłoby to duże ryzyko, gdyż liczne korzyści z eksploatacji biogazowni nie powinny przesłaniać niedogodności związanych z ich funkcjonowaniem. W postępowaniach toczących się przed sądami administracyjnymi w sprawach budowy biogazowni, ich przeciwnicy wskazują zwłaszcza na wspomniany już nieprzyjemny zapach, hałas, a ponadto na wzmożony ruch pojazdów o dużej ładowności, dowożących m. in. substraty do produkcji biogazu, powodujący zwiększenie ryzyka wypadków drogowych, degradację nawierzchni drogowej i zwiększoną emisję spalin. Niedogodności te wynikają również z raportów oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Dla mieszkańców wsi, którzy na swym terenie nie spotkali się dotychczas z przedsięwzięciem na taką skalę, niedogodności tych nie rekompensują nawet spodziewane korzyści w postaci rynku zbytu dla wytwarzanych przez nich produktów rolnych czy szansy na zatrudnienie przy produkcji biogazu.

Niezależnie od powyższego, w odnawialnych źródłach energii słusznie upatruje się szansę na oszczędność energii i ograniczenie zanieczyszczenia środowiska. Co więcej, nie ma wątpliwości, że inwestowanie w biogazownie w Polsce to proces nieunikniony. Nie można jednak tracić z pola widzenia, iż ich budowa i eksploatacja stanowi tak dalece istotną ingerencję w ład przestrzenny,

³ Dz.U. Nr 80, poz. 717 ze zm., zwana dalej u.p.z.p.

⁴ Tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1263 ze zm., zwana dalej Prawo budowlane.

iz właściwe organy administracji powinny mieć możliwość zweryfikowania zamierzeń inwestora w ramach sformalizowanych procedur, przy jednoczesnym zagwarantowaniu ochrony interesu prawnego osób trzecich.

Obecnie budowa biogazowni rolniczych zalicza się, co do zasady, do przedsięwzięć mogących, potencjalnie, znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁵. W § 3 ust. 1 pkt. 45 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko⁶ wymienione zostały, bowiem instalacje do produkcji paliw z produktów roślinnych. Ukłonem w stronę inwestora, a jednocześnie – w zamyśle prawodawcy – zachętą do inwestowania w małe biogazownie rolnicze, jest z pewnością wyłączenie z tej kategorii, w rozumieniu ustawy - Prawo energetyczne, instalacji do wytwarzania biogazu rolniczego o zainstalowanej mocy elektrycznej nie większej niż 0,5 MW lub wytwarzających ekwiwalentną ilość biogazu rolniczego wykorzystywanego do innych celów niż produkcja energii elektrycznej.

W konsekwencji powyższego, realizacja biogazowni rolniczej, z wyjątkiem, o którym mowa wyżej, wymaga stwierdzenia przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w drodze postanowienia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, z jednoczesnym określeniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (art. 63 ust. 1 i 4 ustawy z 3 października 2008 r.), a następnie wydania przez organ wykonawczy gminy, na wniosek inwestora, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Na tym etapie procesu inwestycyjnego ustawodawca zezwolił każdemu na wnoszenie uwag i wniosków dotyczących planowanego przedsięwzięcia (art. 29 ustawy z 3 października 2008 r.). Skoro ustawa tak szeroko zakreśla krąg legitymowanych do udziału w postępowaniach z zakresu ochrony środowiska, nie wprowadzając w tym zakresie żadnych wyjątków, należy przyjąć, iż prawo do udziału w tych postępowaniach ma każdy, kto legalnie przebywa w Polsce.

Z uwagi na to, iż biogazownia rolnicza stanowi przedsięwzięcie wpływające w istotny sposób na uwarunkowania przestrzenno – społeczno – gospodarcze danego terenu, najoptymalniej jest, gdy na obszarze, na którym ma powstać, obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w którym przeznaczono dany teren pod tego rodzaju inwestycje. Z punktu widzenia inwestora w zasadniczy sposób skraca to postępowanie zmierzające do otrzymania

⁵ Dz.U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

⁶ Dz.U. Nr 213, poz. 1297.

nia pozwolenia na budowę biogazowni, gdyż zwalnia go z obowiązku uzyskania decyzji o warunkach zabudowy.

Rady gmin, które chcą promować rozwój przedsięwzięć związanych z pozyskiwaniem energii odnawialnej⁷, w tym biogazowni rolniczych, powinny wskazać zarówno w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jak i w miejscowych planach, możliwe lokalizacje biogazowni oraz określić szczegółowe zasady i warunki zagospodarowania przeznaczonych na ten cel terenów. Jest to uzasadnione tym bardziej, że produkcja biogazu rolniczego nie jest ujęta w Polskiej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej w spisie działalności należących do „Działów specjalnej produkcji rolnej”, co powoduje, iż istnieje możliwość kwalifikacji „produkcji biogazu” jako produkcji przemysłowej. Rodzi to wątpliwości, na jakich terenach objętych miejscowym planem można lokalizować biogazownie – czy na terenach przeznaczonych pod przemysł, czy na terenach produkcji bądź obsługi produkcji rolniczej.

Dostrzegając wagę tego problemu, ustawodawca w art. 10 ust. 2a u.p.z.p. wskazał, że jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, rada gminy ma obowiązek ustalić w studium ich rozmieszczenie. W konsekwencji powyższego, w miejscowym planie należy określić granice terenów pod budowę tych urządzeń oraz granice ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko (art. 15 ust. 3 pkt 3a u.p.z.p.).

Długotrwała i kosztowna procedura uchwalania miejscowego planu powoduje, iż ład przestrzenny w Polsce, również jeżeli chodzi o rozmieszczenie inwestycji celu publicznego, kształtowany jest głównie nie w oparciu o akt generalny o mocy powszechnie obowiązującej, którym jest plan, ale w oparciu o decyzje administracyjne, o które każdorazowo muszą ubiegać się inwestorzy⁸.

⁷ W myśl art. 19 ust. 3 pkt 3 Prawa energetycznego, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, który powinien określać możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.

⁸ Szerzej na ten temat A. Szmytt [w:] Prawna regulacja procesu inwestycyjno – budowlanego. Uwarunkowania. Bariery. Perspektywy, Z. Niewiadomski (red.), Warszawa 2009, s. 77-78.

Z punktu widzenia inwestora, który planuje zlokalizowanie biogazowni na terenie, na którym nie obowiązuje plan miejscowy, istotne jest to, że na gruncie obowiązującego prawa biogazownia rolnicza nie jest inwestycją celu publicznego w rozumieniu u.p.z.p. oraz ustawy z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁹. Wprawdzie nie ma legalnej definicji biogazowni i zakwalifikowanie jej do określonego rodzaju obiektów czy urządzeń wymienionych w art. 6 u.g.n. budzi wątpliwości, jednak należy przyjąć, że biogazownia rolnicza nie mieści się w żadnej z kategorii celów publicznych wskazanych w art. 6 u.g.n. Nie można jej bowiem zaliczyć ani do przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń (art. 6 pkt 2), ani do publicznych urządzeń służących do gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków (art. 6 pkt 3)¹⁰.

Konsekwencją odmowy przyznania biogazowni statusu inwestycji celu publicznego jest konieczność uzyskania przez inwestora decyzji o warunkach zabudowy. Tymczasem dla inwestycji celu publicznego wydawana jest decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, której uzyskanie jest nieporównywalnie prostsze niż uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy. W przypadku lokalizacji inwestycji celu publicznego właściwy organ bada jedynie, czy realizacji inwestycji nie stoi na przeszkodzie treść przepisów odrębnych (art. 56 u.p.z.p.), podczas gdy wydanie decyzji o warunkach zabudowy poprzedzone jest szeregiem analiz, w tym koniecznością ustalenia, iż co najmniej jedna działka sąsiednia, dostępna z tej samej drogi publicznej, jest zabudowana w sposób pozwalający na określenie wymagań dotyczących nowej zabudowy w zakresie kontynuacji funkcji, parametrów, cech i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym gabarytów i formy architektonicznej obiektów budowlanych, linii zabudowy oraz intensywności wykorzystania terenu (art. 61 ust. 1 pkt 1 u.p.z.p.). Na marginesie wskazać należy, iż w przypadku biogazowni ustalenie istnienia takiej działki sąsiedniej graniczy z cudem.

⁹Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.

¹⁰ Por. uzasadnienie wyroku WSA w Białymstoku z dnia 10 czerwca 2010 r., II SA/Bk 288/10, Lex nr 737343, w którym sąd wskazał, iż obecnie tylko budowa i utrzymanie przewodów i urządzeń ściśle służących do przesyłania energii elektrycznej stanowi *ex definitione* cel publiczny. Do uzyskania statusu inwestycji celu publicznego nie wystarczy więc funkcjonalna jaka istnieje między urządzeniem wytwarzającym energię a urządzeniami przesyłowymi, czy służącymi przesyłowi energii, o którą to więc w systemie obiektów i urządzeń energetycznych stosunkowo łatwo. Przepis art. 6 u.g.n. stanowi zamknięty katalog celów publicznych. Elektrownia nie stanowi inwestycji celu publicznego.

W mojej ocenie, nie ma racjonalnego uzasadnienia, by inwestycjom związanym z pozyskiwaniem alternatywnych źródeł energii odmawiać charakteru inwestycji celu publicznego, tym bardziej, że obecne brzmienie art. 2 pkt 5 u.p.z.p. nie pozostawia już wątpliwości, że inwestycją celu publicznego jest również inwestycja realizowana przez podmioty prywatne z ich własnych środków, byleby tylko stanowiła działanie o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym bądź krajowym i mieściła się w katalogu celów publicznych określonych w art. 6 u.g.n.

4. PRAWNO-BUDOWLANE UWARUNKOWANIA REALIZACJI BIOGAZOWNI ROLNICZYCH

W związku z tym, iż biogazownia rolnicza składa się również z obiektów budowlanych, jej realizacja podlega reżimowi Prawa budowlanego. Skoro tego rodzaju inwestycja nie została wskazana w art. 29 Prawa budowlanego, w myśl zasady wyrażonej w art. 28 ust. 1 tej ustawy – jej realizacja wymaga uzyskania pozwolenia na budowę.

Postępowanie w sprawie pozwolenia na budowę biogazowni rolniczej wszczynane jest na wniosek inwestora. W tym miejscu należy zauważyć, iż w sytuacji, gdy na danym terenie nie obowiązuje plan miejscowy, jest to już trzecie postępowanie administracyjne dotyczące tej samej inwestycji, nie licząc postępowań wszczętych na wniosek inwestora w celu uzyskania wymaganych przepisami odrębnymi opinii, pozwoleń i uzgodnień dołączanych następnie do wniosku o pozwolenie na budowę.

Do wniosku o pozwolenie na budowę inwestor dołącza zatem, oprócz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia oraz decyzji o warunkach zabudowy, wymagane przepisami odrębnymi pozwolenia, uzgodnienia lub opinie. Do kategorii pozwoleń, uzgodnień i opinii wymaganych w przypadku budowy biogazowni rolniczych należy głównie pozwolenie wodnoprawne (art. 122 i n. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne¹¹), uzgodnienie projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej¹²) oraz uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych (art. 3 pkt 2 lit. a/ ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej¹³).

¹¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2012 r., Poz. 145.

¹² Dz.U. Nr 121, poz. 1137 ze zm.

¹³ Tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 ze zm.

Powyższe wskazuje, jak długą ścieżkę administracyjnoprawną musi przejść inwestor nim uzyska pozwolenie na budowę biogazowni rolniczej. Jeżeli zważyć, iż niemalże w każdym postępowaniu, poprzedzającym realizację tej inwestycji, swoich interesów prawnych bronią jej liczni przeciwnicy, ryzyko i niedogodności przesłaniają inwestorom korzyści płynące z funkcjonowania tego przedsięwzięcia zarówno w skali indywidualnej, jak i lokalnej oraz globalnej.

Powstaje zatem pytanie, dlaczego wobec tak silnego społecznego oporu w przedmiocie budowy biogazowni rolniczych, inwestorzy nie decydują się na ich lokalizację na obszarach niezamieszkanym, odległych od skupisk ludności na tyle, by nie powodowały uciążliwości, a organy gmin nie przewidują takich rozwiązań w aktach planistycznych. Odpowiedź jest prosta i, jak zwykle bywa, stanowią ją względy ekonomiczne. Otóż, im bardziej odległe jest od siedzib ludzkich miejsce budowy biogazowni, tym większe prawdopodobieństwo, że sieci energetyczne wskażą tak daleko położony główny punkt zasilający, czyli stację transformatorową, iż koszt budowy linii przesyłowej będzie dla inwestora porównywalny z kosztem budowy biogazowni (1 km linii to 300-600 tys. zł)¹⁴.

5. PODSUMOWANIE

Podkreśla się, iż gwałtowny rozwój biogazowni w Polsce będzie możliwy w przypadku wprowadzenia, przez ustawodawcę i rząd, ułatwień prawnych i finansowych dla inwestorów oraz wskutek przeforsowania przez Komisję Europejską dyrektywy „odorowej” i rozszerzenia podatku od emisji gazów cieplarnianych również na metan. W istocie wprowadzenie wymienionych dyrektyw pozwoli na zobiektywizowanie oceny uciążliwości związanych z funkcjonowaniem biogazowni rolniczych, tj. emisji w zakresie nieprzyjemnego zapachu oraz emisji metanu.

Z dużą ostrożnością należy się natomiast odnosić do propozycji wprowadzenia przez ustawodawcę ułatwień prawnych w zakresie postępowań administracyjnych poprzedzających realizację biogazowni. Nie neguję potrzeby uproszczenia i skrócenia tych postępowań. Jestem jednak zdania, iż należy przy tym unikać uchwalania nowych, jednostkowych rozwiązań, tak, jak to ostatnimi czasy ma miejsce, ale powinno się rozważyć wprowadzenie zmian kompleksowych, obejmujących zwłaszcza regulacje z dziedziny planowania i zagospodarowania przestrzennego stanowiące, w moim przekonaniu, podstawowy hamulec rozwoju wszelkiego rodzaju inwestycji w Polsce.

¹⁴ Dane zaczerpnięte z: J. Dach, *Biogazownie: duży zysk, duże ryzyko*, <http://www.wspolnota.org.pl>, z 29.04.2012 r.

Żywię nadzieję, że ustawodawca nie ulegnie pokusie uchwalenia kolejnej specustawy, tym razem biogazowej, gdyż duża ilość, przy jednoczesnej słabej jakości legislacyjnej obowiązujących specustaw, jest wyrazem swego rodzaju dewaluacji prawa. W doktrynie wyrażono niewątpliwie słuszny pogląd, iż wprowadzone w specustawach uproszczenia procedur, „konsolidacja” kilku różnych postępowań w jednym, ograniczenie praw stron postępowania, a w konsekwencji przyspieszenie etapu poprzedzającego realizację inwestycji, które przekładają się na zwiększenie efektywności ich realizacji, spowodowały, że specustawa stanowi środek chętnie stosowany przez ustawodawcę. W rezultacie to, co powinno być wyjątkiem, staje się regułą. Może to wywołać wrażenie, że dla ustawodawcy pierwszoplanowym celem jest efektywność osiągnana nawet kosztem obowiązujących zasad wynikających z Konstytucji¹⁵.

BIBLIOGRAFIA

- Dach J., *Biogazownie: duży zysk, duże ryzyko*, <http://www.wspolnota.org.pl>, z 29.04.2012 r.
- Kotulski M., *Problemy w kształtowaniu przestrzeni w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego*, [w:] *Przestrzeń i nieruchomości jako przedmiot prawa administracyjnego. Publiczne prawo rzeczowe*, I. Niżnik – Dobosz (red.), Warszawa 2012.
- Szmytt A., [w:] *Prawna regulacja procesu inwestycyjno – budowlanego. Uwarunkowania. Bariery. Perspektywy*, Z. Niewiadomski (red.), Warszawa 2009.

Anna Ostrowska

ADMINISTRATIVE BARRIERS OF AGRICULTURAL BIOGAS – WORKS BUILDING IN POLAND

Prospecting for the alternative sources of energy is the priority of European energy policy. One of the most effective ways to multiply the sources of energy in Poland are agricultural biogas – works. This article takes into consideration the administrative barriers of these enterprises formation.

The author, analysing the regulations relating to building process, regional planning and environmental protection, focuses on advantages and disadvantages of this kind of undertaking as well for the national economy as for the local community. Besides the author deals with the main problems of the biogas – works investors.

¹⁵ M. Kotulski, *Problemy w kształtowaniu przestrzeni w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego* [w:] *Przestrzeń i nieruchomości jako przedmiot prawa administracyjnego. Publiczne prawo rzeczowe*, I. Niżnik-Dobosz (red.), Warszawa 2012, s. 41.